

پروتکل کارآزمایی بالینی مرکز ثبت کارآزمایی بالینی ایران

۱۴۰۵/۰۳/۲۹

مقایسه اثربخشی درمان مبتنی بر پذیرش و تعهد و طرحواره درمانی بر اضطراب، اجتناب شناختی، انعطاف پذیری کنشی و همدلی در متاهلین مراجعه کننده به مراکز مشاوره

حل اختلاف خانواده و غیره قرار گیرد.

چکیده پروتکل

هدف از مطالعه

مقایسه اثربخشی درمان مبتنی بر پذیرش و تعهد و طرحواره درمانی بر اضطراب، اجتناب شناختی، انعطاف پذیری کنشی و همدلی متاهلین مراجعه کننده به مراکز مشاوره

طراحی

طرح پژوهش حاضر یک طرح آزمایشی تصادفی شده است که در آن از 3 گروه شامل 2 گروه آزمایشی، و یک گروه کنترل استفاده خواهد شد. این طرح، از نوع پیش آزمون- پس آزمون - پیگیری دو گروهی با گروه کنترل می-باشد 45 نفر واجد شرایط بصورت تصادفی در سه گروه (15 نفر در هر کدام از گروه-ها) گمارده خواهند شد. پس از انتساب افراد به سه گروه، (آزمایشی 1، آزمایشی 2 و کنترل) روی دو گروه آزمایشی، درمان مبتنی بر پذیرش و تعهد و طرحواره درمانی به طور جداگانه اعمال خواهد شد.

نحوه و محل انجام مطالعه

پژوهشگر به کلینیک‌های تخصصی مشاوره و روان شناسی مراجعه خواهد کرد و پس از بررسی، 45 نفر واجد شرایط به سه گروه، (آزمایشی 1، آزمایشی 2 و کنترل) روی دو گروه آزمایشی، درمان مبتنی بر پذیرش و تعهد و طرحواره درمانی به طور جداگانه اعمال خواهد شد.

شرکت کنندگان/شرایط ورود و عدم ورود

معیارهای ورود داشتن سازگاری زناشویی پایین، حداقل تحصیلات دیپلم، گذشتن بیش از یک سال از ازدواج، داشتن سن 25-45 سال، امضای رضایت نامه شرکت در پژوهش، عدم وقوع رخداد های تنش زا مانند طلاق و مرگ خویشاوندان یا دوستان صمیمی در سه ماه گذشته و عدم استفاده همزمان از روش های درمانی دیگر

گروه های مداخله

افراد متاهل به صورت تصادفی در سه گروه (دو گروه آزمایشی و یک گروه کنترل) گمارده خواهند شد (برای دو گروه آزمایشی، مداخله های درمان مبتنی بر پذیرش و تعهد و طرحواره درمانی اجرا خواهند شد) و بر روی گروه کنترل هیچ مداخله ای اجرا نخواهد شد. ولی از اعضای هر سه گروه سنجش در مراحل پیش-آزمون، پس-آزمون و پیگیری به عمل خواهد آمد.

متغیرهای پیامد اصلی

نتایج پژوهش می تواند مبنای نظری و عملی مناسبی برای مشکلات زناشویی، الگوهای ارتباطی، آموزش های قبل و بعد ازدواج به منظور پیشگیری از تعارضات زناشویی در مؤسسات مختلف آموزشی و درمانی از قبیل مشاوره در دانشگاه ها، بهزیستی، کلینیک ها و شورای

اطلاعات عمومی

علت بروز رسانی

نام اختصاری

اطلاعات ثبت در مرکز

شماره ثبت کارآزمایی در مرکز: IRCT20200707048042N1

تاریخ تایید ثبت در مرکز: 12-10-2020, 1399/07/21

زمان بندی ثبت: retrospective

آخرین بروز رسانی: 12-10-2020, 1399/07/21

تعداد بروز رسانی ها: 0

تاریخ تایید ثبت در مرکز

2020-10-12, 1399/07/21

اطلاعات تماس ثبت کننده

نام

شبنم محمدیان

نام سازمان / نهاد

کشور

جمهوری اسلامی ایران

تلفن

4147 3227 61 98+

آدرس ایمیل

aseman37@yahoo.com

وضعیت بیمار گیری

بیمار گیری تمام شده

منبع مالی

تاریخ شروع بیمار گیری مورد انتظار

2019-12-22, 1398/10/01

تاریخ پایان بیمار گیری مورد انتظار

2020-03-19, 1398/12/29

تاریخ شروع بیمارگیری تحقق یافته

2019-12-22, 1398/10/01

تاریخ پایان بیمارگیری تحقق یافته

2020-06-20, 1399/03/31

تأییدیه کمیته‌های اخلاق

عنوان علمی کارآزمایی

مقایسه اثربخشی درمان مبتنی بر پذیرش و تعهد و طرحواره درمانی بر اضطراب، اجتناب شناختی، انعطاف پذیری کنشی و همدلی در متاهلین مراجعه کننده به مراکز مشاوره

عنوان عمومی کارآزمایی

مقایسه اثربخشی درمان مبتنی بر پذیرش و تعهد و طرحواره درمانی بر اضطراب، اجتناب شناختی، انعطاف پذیری کنشی و همدلی در متاهلین مراجعه کننده به مراکز مشاوره

هدف اصلی مطالعه

آموزشی/مشاوره‌ای

شرایط عمده ورود و عدم ورود به مطالعه

شرایط عمده ورود به مطالعه قبل از تصادفی سازی:

داشتن سازگاری زناشویی پایین (گرفتن نمره پایین تر از نقطه برش در آزمون سازگاری زناشویی) حداقل تحصیلات دیپلم گذشتن بیش از یک سال از ازدواج داشتن سن 45-25 امضای رضایت نامه شرکت در پژوهش

شرایط عمده عدم ورود به مطالعه قبل از تصادفی سازی:

عدم وقوع رخداد‌های تنش زا مانند طلاق و مرگ خویشاوندان یا دوستان صمیمی در سه ماه گذشته عدم استفاده همزمان از روش های درمانی دیگر

سن

از سن 25 ساله تا سن 45 ساله

جنسیت

هر دو

فاز مطالعه

مصادق ندارد

گروه‌های کور شده در مطالعه

اطلاعات موجود نیست

حجم نمونه کل

حجم نمونه پیش‌بینی شده: 45

حجم نمونه تحقق یافته: 45

تصادفی سازی (نظر محقق)

اختصاص تصادفی به گروه‌های مداخله و کنترل

توصیف نحوه تصادفی سازی

روند انتخاب بدین صورت بود که قبل از شروع درمان، پژوهشگر به کلینیک‌های تخصصی مشاوره و روان شناسی شهر اهواز مراجعه کرده و مسئولین را در جریان روند پژوهش قرار داد و ضمن توجه آنها، از مسئولین مراکز خواسته شد که افراد دارای سازگاری زناشویی پایین را به پژوهشگر ارجاع دهند. در مصاحبه، سازگاری زناشویی پایین و مشکلات درون فردی بالا به عنوان شکایت اصلی جهت مراجعه به مرکز مشاوره بررسی شد. پس از بررسی های لازم، 45 نفر واجد شرایط شرکت در پژوهش تشخیص داده شدند که پس از هماهنگی‌های لازم با آنها، بصورت تصادفی در سه گروه (15 نفر در هر کدام از گروه‌ها) گمارده شدند. پس از انتساب افراد به سه گروه، (آزمایشی 1، آزمایشی 2 و کنترل) روی دو گروه آزمایشی، درمان مبتنی بر پذیرش و تعهد و طرحواره درمانی به طور جداگانه اعمال شد.

کور سازی (به نظر محقق)

کور نشده است

توصیف نحوه کور سازی

دارو نما

ندارد

اختصاص به گروه‌های مطالعه

فاکتوربال

سایر مشخصات طراحی مطالعه

1

کمیته اخلاق

نام کمیته اخلاق

کمیته اخلاق دانشگاه آزاد اهواز

آدرس خیابان

کوی باهنر، صد دستگانه خیابان 5 فولادشهر، پلاک 25

شهر

اهواز

استان

خوزستان

کد پستی

6176843437

تاریخ تأیید

2020-05-09, 1399/02/20

کد کمیته اخلاق

1399.019

بیماری‌های (موضوعات) مورد مطالعه

1

شرح

اضطراب، اجتناب شناختی، تعارضات زناشویی

کد ICD-10

توصیف کد ICD-10

متغیر پیامد اولیه

1

شرح متغیر پیامد

منظور از اضطراب در این پژوهش نمره-ای است که فرد از 10 سؤال مربوط به بعد اضطراب در فهرست تجدید نظر شده-ی علائم روانی R-90SCL که توسط دراگوتیس، لیپمن و کووی (1973) تهیه شده است، به دست خواهد آورد.

مقاطع زمانی اندازه‌گیری

اندازه‌گیری در ابتدای مطالعه و 70 روز بعد از اجرای مداخله‌ها و 45 روز بعد از آزمون پیگیری انجام خواهد شد.

نحوه اندازه‌گیری متغیر

نحوه Symptom Checklist 90- Revised بعد اضطراب در فهرست تجدید نظر شده-ی علائم روانی R-90SCL که توسط دراگوتیس، لیپمن و کووی (1973) تهیه شده است

2

شرح متغیر پیامد

اجتناب شناختی بر اساس نمره ای که آزمودنی از پرسشنامه ۲۵ سوالی اجتناب شناختی سکستون و دوگاس (2008) بدست می‌آورد، محاسبه خواهد شد. نمره بالا در این پرسشنامه به معنای استفاده بیشتر فرد از اجتناب شناختی است.

مقاطع زمانی اندازه‌گیری

اندازه‌گیری در ابتدای مطالعه و 70 روز بعد از اجرای مداخله‌ها و 45 روز بعد از آزمون پیگیری انجام خواهد شد.

نحوه اندازه‌گیری متغیر

پرسشنامه ۲۵ سوالی اجتناب شناختی سکستون و دوگاس (2008)

3

شرح متغیر پیامد

کد ثبت در سایر مراکز ثبت بین‌المللی

خالی

انعطاف پذیری کنشی عبارت است از نمره ای که فرد در مقیاس انعطاف پذیری کنشی کلاهنن (1996، ترجمه علیرضایی، 1389) به دست خواهد آورد.

مقاطع زمانی اندازه‌گیری

اندازه‌گیری در ابتدای مطالعه و 70 روز بعد از اجرای مداخله‌ها و 45 روز بعد از آزمون پیگیری انجام خواهد شد.

نحوه اندازه‌گیری متغیر

مقیاس انعطاف پذیری کنشی کلاهنن (1996، ترجمه علیرضایی، 1389)

4

شرح متغیر پیامد

نمره-ای است که فرد از مقیاس 8 سؤالی صفات همدلی باتسون (BEA) (باتسون، آکویین، فولتر، و اندریلاز و آیزن، 1983) به دست خواهد آورد.

مقاطع زمانی اندازه‌گیری

اندازه‌گیری در ابتدای مطالعه و 70 روز بعد از اجرای مداخله‌ها و 45 روز بعد از آزمون پیگیری انجام خواهد شد.

نحوه اندازه‌گیری متغیر

مقیاس 8 سؤالی صفات همدلی باتسون

متغیر پیامد ثانویه

خالی

گروه‌های مداخله

1

شرح مداخله

گروه مداخله: درمان مبتنی بر پذیرش و تعهد یک طرح درمان 8 جلسه-ای 90 دقیقه-ای دو بار در هفته براساس کتابچه-ی راهنمای ACT ایفرت و فورسایت (2005) طراحی و اجرا خواهد شد، و به صورت گروهی به افراد گروه آزمایش ارائه خواهد شد (پترسون و ایفرت، 2011).

طبقه بندی

شیوه زندگی

2

شرح مداخله

گروه مداخله: طرحواره درمانی: در این پژوهش مجموعه فعالیت‌ها و روش‌هایی مدنظر است که پژوهشگر براساس طرحواره درمانی (یانگ و همکاران، 2004؛ ترجمه حمیدپور و اندوز، 1394) در 10 جلسه 90 دقیقه-ای (هفته-ای یک جلسه) به کار برده خواهد شد؛ که اهم این روش‌ها می‌توان به شناسایی طرحواره-های ناسازگار اولیه، شناسایی ذهنیت‌های مقابله-ای و کودک و جایگزینی آن‌ها با ذهنیت‌های بزرگسال سالم و شناسایی حوزه‌ها، فرآیندها، رفتارها و سبک‌های مقابله-ای و مواردی از این قبیل اشاره نمود. انعطاف پذیری کنشی جایگاه ویژه-ای در حوزه‌های روانشناسی تحول، روانشناسی خانواده و بهداشت روانی یافته است. انعطاف-پذیری کنشی از سازه‌های بنیادی شخصیت است که در برگزیده قابلیت‌های فردی در روبرویی، عقب-نشینی و از سرگیری دوباره تلاش و مقابله با مشکلات می‌باشد. بنابراین از نقطه نظر تئوری و عملی خودکارآمدی فرد را تحت تأثیر قرار می‌دهد. (نادری، حیدری و مشعل پور، 1389). با توجه به نقشی که همدلی می‌تواند در رضایت زناشویی داشته باشد (نادری و همکاران، 1395) و نقش طرحواره درمانی و درمان مبتنی بر پذیرش و تعهد در ایجاد آن (کارسون، 2004)، پژوهش حاضر از چند منظر دارای اهمیت است. نخست، ادبیات پژوهشی در ارتباط با نقش طرحواره درمانی و درمان مبتنی بر پذیرش و تعهد در ایجاد همدلی محدود است. در نتیجه، پژوهش حاضر نتایج جالب و کاربردی را هم برای پژوهش و هم برای کاربری مشاورین و دست-اندرکاران روابط زناشویی و ازدواج فراهم

می‌آورد. از سوی دیگر، بیشتر پژوهش‌های انجام شده در رابطه با اجتناب شناختی به بررسی این مؤلفه با مشکلات رفتاری و روانشناختی پرداخته است که تمامی این مطالعات از نقش اجتناب شناختی به عنوان متغیر تأثیرگذار در بروز بیماری‌های روانی و کاهش کیفیت زندگی حمایت کرده است و کمتر به اثرگذاری روش-های درمانی بر بهبود آن، پرداخته شد (کشدن، برن، ایفرم و ترهر، 2010، عطایی، فتی، احمدی، 1391). با توجه به موارد بالا، ضرورت انجام این پژوهش به منظور کاهش اضطراب و اجتناب شناختی، و افزایش انعطاف-پذیری کنشی و همدلی در زوج‌ها بیشتر احساس گردیده است. البته، در این راستا دیدگاه‌های مختلفی با ارائه الگوی درمانی پرداخته‌اند؛ اما با بررسی‌های انجام شده در ایران، هیچ تحقیقی به طور مستقیم به مقایسه اثربخشی طرحواره درمانی و درمان مبتنی بر پذیرش و تعهد را در کاهش اضطراب و اجتناب شناختی و افزایش انعطاف-پذیری کنشی و همدلی در زوج‌ها انجام نشده است. لذا، بررسی مقایسه اثربخشی این درمان-ها بر کاهش اضطراب و اجتناب شناختی، و افزایش انعطاف-پذیری کنشی و همدلی در زوج‌ها ضرورت پیدا کرد.

طبقه بندی

شیوه زندگی

3

شرح مداخله

گروه کنترل: هیچ مداخله‌ای دریافت نمی‌کند

طبقه بندی

شیوه زندگی

مراکز بیمار گیری

1

مرکز بیمار گیری

نام مرکز بیمار گیری

مرکز آرامش

نام کامل فرد مسوول

اکبر حیدری

آدرس خیابان

بلوار گلستان، جنب صدا و سیمای مرکز خوزستان، معاونت

پشتیبانی فرماندهی انتظامی استان خوزستان

شهر

اهواز

استان

خوزستان

کد پستی

ندارد

تلفن

7023 3373 61 98+

ایمیل

siamak711@yahoo.com

2

مرکز بیمار گیری

نام مرکز بیمار گیری

مرکز مهر و ماه

نام کامل فرد مسوول

محمد انصاری اصل

آدرس خیابان

کیان آباد، بین خیابان 20 و 21 شرقی، مجتمع کیان، طبقه اول،

واحد2

شهر

اهواز

استان

شهر
اهواز
استان
خوزستان
کد پستی
6176843437
تلفن
4147 3227 61 98+
ایمیل
aseman37@yahoo.com

خوزستان
کد پستی
6155759719
تلفن
7515 3337 61 98+
ایمیل
Mohammadansariasl@gmail.com

حمایت کنندگان / منابع مالی

1 فرد مسوول پاسخگویی علمی مطالعه

اطلاعات تماس
نام سازمان / نهاد
دانشگاه آزاد اسلامی
نام کامل فرد مسوول
شبنم محمدیان
موقعیت شغلی
دانشجو
آخرین مدرک تحصیلی
Ph.D
سایر حوزه‌های کاری/تخصص‌ها
روانشناسی
آدرس خیابان
کوی باهنر، صد دستگاہ، خیابان 5 فولادشهر، پلاک 25
شهر
اهواز
استان
خوزستان
کد پستی
6176843437
تلفن
4147 3227 61 98+
ایمیل
aseman37@yahoo.com

فرد مسوول به روز رسانی اطلاعات

اطلاعات تماس
نام سازمان / نهاد
دانشگاه آزاد اسلامی
نام کامل فرد مسوول
شبنم محمدیان
موقعیت شغلی
دانشجو
آخرین مدرک تحصیلی
Ph.D
سایر حوزه‌های کاری/تخصص‌ها
روانشناسی
آدرس خیابان
کوی باهنر، صد دستگاہ، خیابان 5 فولاد شهر، پلاک 25
شهر
اهواز
استان
خوزستان
کد پستی
6176843437
تلفن
4147 3227 61 98+
ایمیل
Askary47@yahoo.com

1

حمایت کننده مالی
نام سازمان / نهاد
دانشگاه آزاد اسلامی
نام کامل فرد مسوول
دکتر پرویز عسگری
آدرس خیابان
کوی باهنر، بلوار صد دستگاہ(معلم)، خیابان 5 فولادشهر، پلاک 25
شهر
اهواز
استان
خوزستان
کد پستی
6176843437
تلفن
4147 3227 61 98+
ایمیل
aseman37@yahoo.com

ردیف بودجه
کد بودجه
آیا منبع مالی همان سازمان یا نهاد حمایت کننده مالی است؟
بلی
عنوان منبع مالی
دانشگاه آزاد اسلامی
درصد تامین مالی مطالعه توسط این منبع
1

بخش عمومی یا خصوصی
عمومی
مبدا اعتبار از داخل یا خارج کشور
داخلی
طبقه بندی منابع اعتبار خارجی
خالی
کشور مبدا
کشور
طبقه بندی موسسه تامین کننده اعتبار
دانشگاهی

فرد مسوول پاسخگویی عمومی کارآزمایی

اطلاعات تماس
نام سازمان / نهاد
دانشگاه آزاد اسلامی
نام کامل فرد مسوول
شبنم محمدیان
موقعیت شغلی
دانشجو
آخرین مدرک تحصیلی
Ph.D
سایر حوزه‌های کاری/تخصص‌ها
روانشناسی
آدرس خیابان
کوی باهنر، صد دستگاہ، خیابان 5 فولادشهر، پلاک 25

برنامه انتشار

فایل داده شرکت کنندگان (IPD)

هنوز تصمیم نگرفته‌ام - برنامه انتشار آن هنوز مشخص نیست

پروتکل مطالعه

بله - برنامه‌ای برای انتشار آن وجود دارد

نقشه آنالیز آماری

بله - برنامه‌ای برای انتشار آن وجود دارد

فرم رضایتنامه آگاهانه

هنوز تصمیم نگرفته‌ام - برنامه انتشار آن هنوز مشخص نیست

گزارش مطالعه بالینی

بله - برنامه‌ای برای انتشار آن وجود دارد

کدهای استفاده شده در آنالیز

مصادق ندارد

نظام دسته‌بندی داده (دیکشنری داده)

مصادق ندارد

عنوان و جزئیات بیشتر در مورد داده/مستند

بخشی از داده نظیر اطلاعات مربوط به پیامد اصلی یا امثال آن امکان اشتراک گذاری دارد.

بازه زمانی امکان دسترسی به داده/مستند

شروع دوره دسترسی 6 ماه پس از چاپ نتایج

کسانی که اجازه دارند به داده/مستند دسترسی پیدا کنند

هم برای محققین شاغل در موسسات دانشگاهی و علمی در دسترس خواهد بود و هم افرادی که در صنعت نیز مشغول هستند می‌توانند برای دریافت آنها اقدام کنند

به چه منظور و تحت چه شرایطی داده/مستند قابل استفاده است

درخواست های علمی و پژوهشی

برای دریافت داده/مستند به چه کسی یا کجا مراجعه شود

ایمیل aseman37@yahoo.com موبایل 09163048475 شبنم محمدیان

یک درخواست برای داده/مستند چه فرایندی را طی می‌کند

وقتی درخواست متقاضی به دست من برسد سعی میکنم در کوتاه ترین زمان ممکن برای ایشان ارسال نمایم.

سایر توضیحات